

Анализ на имунизационния обхват в Силистренска област през 2016 г.

Изграждане и поддържане на базата данни за децата без личен лекар

От родилните отделения на трите МБАЛ в отдел „ПЕК” постъпва информация за новородените. Въз основа на нея се формира регистър на новородените за съответната календарна година по месеци с данни за извършените имунизации след раждане. Неимунизираниите се проследяват за избор на личен лекар, с цел последващо извършване на пропуснатите приеми след отпадане на противопоказанията.

Периодично ОПЛ подават информация за новозаписани новородени, а от РЗОК-Силистра на тримесечие официално изискваме данни за избора на личен лекар за новородените, според пациентските листи на всички ОПЛ. При съпоставката на данните по трите регистъра се получава извадка на новородени, за които не е осъществен избор на личен лекар.

Така при справка за родените в областта през I-во полугодие на 2016г., след обработка на информацията се установиха 17 новородени без данни за избран личен лекар. След справка чрез кметствата по местоживееене на майката и уточняване на ЕГН на децата установихме, че родителите на тези деца са се изселили в чужбина или други области на страната, където за децата има направен избор на личен лекар.

Предстои извършването на такава справка за децата родени през II-ро полугодие на 2016г.

Осигуряване на хладилното съхранение и транспорт на биопродуктите

Във всички лекарски практики са създадени условия за хладилно съхранение и транспорт на биопродуктите. ОПЛ получават ваксини от РЗИ само при наличие на хладилна чанта.

Всички хладилници в амбулаториите са снабдени с термометри и се води ежедневен контрол на температурата им, която се регистрира в обособени дневници, обект на проверка при всяко посещение на инспекторите.

Биопродуктите в склада на РЗИ се съхраняват в плюсова хладилна камера и 3 хладилника в склада за ваксини. При необходимост може да се използва и капацитетът на още 2 хладилника, намиращи се в работните кабинети на дирекция НЗБ. Изготвени са правила за съхранение на биопродуктите, начин за подреждане и раздаване на ваксините.

Отчитането на температурата се осъществява от дежурния инспектор в отдел „Противоепидемичен контрол“ най-малко 3 пъти дневно (сутрин при започване на работното време, на обед и преди завършване на работния ден). Отчетените стойности се вписват в работен журнал за всяко хладилно съоръжение поотделно. Изготвен е план за действие при авария на хладилната техника. Осигурен е агрегат на ел. енергия при евентуално спиране на централното електрозахранване.

През 2016г. не са допускани аварии на хладилната техника и бракуване на ваксини, поради неправилно съхранение.

При получаването на биопродуктите от склада на МЗ също се спазват изискванията за транспортиране при оптимални температури, което се постига с охладители.

Нежелани реакции след ваксинация

През 2016 г. в РЗИ-Силистра не са съобщени случаи на нежелани реакции след ваксинация. Във връзка с Наредба № 15 за имунизациите в РБългария – чл. 27, т. 6 и Методично указание за надзор върху нежеланите реакции след имунизация ежемесечно се изпращат сведения по приложение № 11 за случаи на НРВ, включително „нулево сведение“.

Дейност на областната комисия за отлагане от имунизации по медицински противопоказания

През отчетния период комисията е провела 6 заседания, на които са разгледани 19 случая на деца с различни хронични заболявания. При 12 от тях е дадено становище за липса на противопоказания да се извършват необходимите имунизации и реимунизации. При три деца с тежка патология, освободени от комисията през 2015 г., е удължен срока за освобождаване от подлежащите имунизации. Останалите 4 деца са освободени за различен период от време:

- Дете на 3 мес. със Спина бифида и хидроцефалия е отложено за 1 год. от подлежащите I-ви прием на Пентаксим и Синфлорикс и II-ри прием на Енжерикс;
- Дете на 12 год. с ДЦП е отложено за срок от 1 г. от реимунизация с комбинирана ваксина срещу морбили, паротит, рубеола.
- Дете на 4 год. с Епилепсия е отложено от IV-ти прием Пентаксим и Приорикс.
- Дете на 7м. със синдром на Аперт с липсващи имунизации е освободено за срок от 1 година.

Сероепидемиологичен надзор над ваксинопредотвратимите заразни болести

През 2016г. в област Силистра са регистрирани 2 (две) деца в имунизационна възраст, заболели от туберкулоза:

- Дете на 1 год. с туберкулоза на лимфните възли, контактно на болните си майка и баба с туберкулоза на бял дроб. Всички са живели в Англия в една стая и са имали тесен битов контакт. Детето е родено в Англия и не е имунизирано срещу туберкулоза.
- Дете на 1г. 4м. е заболяло от туберкулоза на лимфните възли през месец февруари 2016г. Имунизирано е на 14.02. 2015г. и има положителна проверка за белег. Няма данни за контакт с други болни от туберкулоза.

Дейност на Имунизационния кабинет в РЗИ

През 2016г. в Имунизационния кабинет към РЗИ Силистра са извършени следните имунизации:

- срещу *кореман тиф* на лице, заминаващо в чужбина;
- 2-ри и 3-ти прием на 6-компонентна ваксина срещу *дифтерия, тетанус, коклюш, полиомиелит, хемофилус инфлуенце и хепатит* на дете, временно пребиваващо в областта;
- реимунизация с *Тетраксим* на 2 (две) деца на 6 год. възраст, живеещи в чужбина;
- реимунизация срещу *тетанус, дифтерия* на жена на 55г. възраст без личен лекар;
- срещу *грип* на 205 възрастни лица от рисковите групи

Имунизационен обхват

Обхватът с имунизации и реимунизации при децата до 18 год. възраст през 2016г. при някои приеми бележи ръст, докато при други е по-нисък в сравнение с 2015г.

През 2016г. при 20 новородени от областта няма данни за извършена имунизация с БЦЖ при раждане, а при 17 - за извършен I-ви прием с Енжерикс. От всички неимунизирани срещу туберкулоза 1 новородено е освободено от областната комисия за освобождаване от имунизации по трайни медицински причини, поради вродено заболяване, 2 са отложени поради с временни противопоказания, заради по-леки здравословни проблеми и 17 поради недоносеност. Срещу хепатит Б не са имунизирани 4 новородени поради временни противопоказания и 13 поради недоносеност.

През периода част от ваксинацията срещу дифтерия, тетанус, коклюш, полиомиелит, хемофилус инфлуенце тип Б и хепатит В са извършени с Хексацима (за децата родени след декември 2015г.), друга част от подлежащите са имунизирани с Пентаксим и Енжерикс. Това са основно деца, родени преди този период, но и такива които са започнати с Пентаксим. Така общият обхват с I-ви и II-ри прием на ваксини срещу дифтерия, тетанус, коклюш, полиомиелит, хемофилус инфлуенце тип Б (Хексацима + Пентаксим) през 2016г. е с обхват по 96% за всеки, а за III-ти прием – 95%. При смяната на ваксиналните продукти се създаде известно объркване сред ОПЛ, което по-късно беше преодоляно. На обхвата през I-во полугодие се отрази реакцията на родители и някои лични лекари, по отношение на информацията в медиите и провежданото прокурорско разследване във връзка с дарените от Турция количества Пентаксим, които станаха причина за изчакване и нежелание за прилагане на ваксината. Това разстрои работата на ОПЛ за известен период, но след преодоляване на притесненията имунопрофилактиката беше продължена и към края на полугодията тази ваксина беше изчерпана.

Реимунизациите са извършени с Пентаксим при значително по-добър обхват в сравнение с предходната година.

В сравнение с 2015г. обхватът със Синфлорикс при основната имунизация е с близо два пункта по-нисък, а при реимунизацията с около два пункта по-висок.

Няма съществена разлика в обхвата при основната имунизация и реимунизацията с ваксина срещу морбили, паротит, рубеола.

В края на I-во полугодие направихме анализ на обхвата с Тетраксим през последните три години, предвид проблемите с осигуряване на тази ваксина. Определихме амбулаториите, където има натрупване на неимунизирани контингенти през последните три години и връчихме предписания на общопрактикуващите лекари, със срок децата да бъдат обхванати. Така като подлежащи в отчета за 2016г. са включени и неимунизирани през предходните две години. При последващи проверки беше проверявано изпълнението на предписаните мерки, респ. изпълнение на предписанието. Така в края на 2016г. беше постигнат един сравнително добър обхват, предвид сериозните затруднения с осигуряване на ваксината, вкл. и през изминалата година, когато в периода март-юли бяхме преустановили раздаването на количества. Според данни на териториално статистическо бюро гр. Силистра, родените през периода 2008-2010г., които са навършили 6 годишна възраст през последните три години са общо 3 230 деца. По данни на обобщените отчети на ОПЛ, през последните три години те са обхванали общо с Тетраксим 2959 деца на 6г. възраст, т.е. реализиран е обхват от 92%.

Обхватът на учениците с ППД през 2016г. е по-добър в сравнение с предходната 2015г., като при 7 годишните е с 3 пункта по-висок, при 11 годишните с 1 пункт по-висок и при 17 годишните с 3 пункта по-висок.

Отн. дял на отрицателните реакции на туберкулинова проба на Манту при 7 годишните е 47%, при 11 годишните - 33%, а при 17 годишните - 18%, напълно коректен резултат.

През 2016г. обхватът срещу тетанус и дифтерия е крайно незадоволителен. Това се отнася както за подлежащите ученици, така и за възрастните от 25 до 85+ години.

При 17 годишните обхватът е с 3 пункта по-нисък, а при 12 годишните той е почти без промяна спрямо миналата година. Част от необхванатите възрастни, подлежащи за годината не са реимунизирани поради липса на здравни осигуровки, отказ, отсъстващи или мигрирали лица, които са с местоживеене в областта, но живеят и работят в други области или извън страната.

Мониторинг на имунизациите

От обобщените отчети за извършената имунопрофилактика през 2016г. от ОПЛ, МБАЛ, ЦСМП и Имунизационния кабинет в РЗИ се получиха следните данни за обхват:

- **ППД** – обхватът при всички възрасти е по-добър, като при 7 годишните е 92% и е по-висок с 3 пункта от този през 2015г., при 11 годишните е 92% и е с 1 пункт по-висок и при 17 годишните е 86% - с 3 пункта по-висок от предходната година.
- **БЦЖ** - запазва се почти същият обхват при новородените (98%), при 7 и 11 годишните е еднакъв (99%), а при 17 годишните е увеличен с повече от 1 пункт в сравнение с 2015г. и е 100%.
- **ДТКаХенПуХИБ** - Обхватът с основните приеми срещу дифтерия, тетанус, коклюш, полиомиелит, хемофилус инфлуенце тип Б, извършени с Пентаксим и Хексацима е за I-ви прием 96% (срещу 95% през 2015г.), за II-ри прием 96% (срещу 95% през 2015г.) и за III-ти прием 95% (срещу 94% за 2015г.). Като основна причина за липса на имунизация по немедицински причини личните лекари са посочили неявяване след покана от личния лекар.
- **ДТКаПуХИБ** - с 6 пункта се е увеличил обхватът с реимунизацията с Пентаксим (93% при 87% за 2015г.). Като причина за необхват се посочва неявяване и отсъствие от населеното място.
- **Пневмококова ваксина** – със завършен трети прием са 94% от подлежащите при 96% за 2015г. Обхватът с IV-ти прием бележи ръст с близо 2 пункта (92% срещу 90% за 2015г.). Като основните причини за необхват лекарите са посочили неявяване при покана (97% от неимунизираните).
- **ДТКбПу** – реимунизация са получили 88% от подлежащите на 6-годишна възраст. Като относителна стойност няма съществена разлика в сравнение с предходната година, но като подлежащи през 2016 г. са включени голям брой необхванати през предходните 2 години и резултатът е удовлетворителен. Причините за необхват от немедицински характер са неявяване след покана (76% от неимунизираните) и отсъствие от населеното място (23%).
- **Хепатит-Б ваксина** – в РО от областта са имунизирани 98% от новородените при същия относителен дял през 2015г. На 185 деца, чиято схема на имунизации е започнала през 2015г., е извършен втори прием на ваксината, а на 213 трети прием.
- **Триваксина** – няма съществена разлика в обхватът при децата на 13-месечна и 12 годишна възраст в сравнение с 2015г. През 2016г. са обхванати 92% от подлежащите на 13 мес. възраст и 91% от тези на 12 год. възраст. Причините за необхват са от немедицински характер-неявяване (66%), миграция (19%) и неизтекъл интервал от предходна ваксина (9%).
- **ТД** –обхватът при 12 годишните е 88% и е с 2 пункта по-нисък от миналата година, а при 17 годишните е 80% и почти без промяна. Незадоволителен е обхвата при подлежащите възрастни от 25 до 85+ години – с около 1 пункт по-нисък при 25г. и 55г. и по-висок при всички останали възрасти, в сравнение с предходната 2015г. Основните причини за липса на реимунизация с ТД на подлежащите ученици и възрастни са от немедицински характер. Най-висок е относителният дял на неорганизираните подлежащи за годината – 25%, следват неявилите се на покана (23%), около 23% от необхванатите са неосигурени, 25% са в миграция или отсъстват от населеното място, а 3% са отказали реимунизация.

При планирани през 2016г. общо 27 501 приема с различни ваксини по причини от немедицински характер не са извършени 5 395 от тях (20%), 194 (0,7%) по временни медицински противопоказания и 8 (0,03%) по трайни медицински противопоказания.

Преобладаващите причини от немедицински характер за неизвършени имунизации са: неявили се при 31%, липса на организация - 21%, основно при възрастните подлежащи на ТД, неосигурени – 19%, миграция – 13%., отказ при 3% от подлежащите, по-слабо застъпени причини са недоносеност, неизтекъл интервал от предходна ваксина, контакт с ОЗБ.

Най-голям е броят на неосъществените приеми по немедицински причини сред подлежащите на реимунизация с ТД – 4476 (83%), следват необхванатите с ваксинация срещу туберкулоза – 323 (6%), отложени от Синфлорикс 151 (3%), отложените приеми с

Тетраксим 142 (3%), необхванати с Приорикс 139 (2,6%), необхванати с Хексацима – 93 (2%), необхванати с Пентаксим – 50 (1%), , необхванати с Енжерикс 21(0,4%).

Целеви имунизации и реимунизации:

- **Постекспозиционна профилактика срещу бяс** е извършена на 66 лица. Към момента всички пациенти от областта се обслужват в един противобесен кабинет, намиращ се в ИО на МБАЛ-Силистра. През периода разполагахме с достатъчни количества ваксина Верораб за да задоволим нуждите на Противобесния кабинет. Разходът на ваксина през 2016 г. обаче е по-нисък, като донякъде това се дължи на многократните напомняния за прецизиране на индикациите при определяне имунизационната схема след ухапване от животни, но до голяма степен причината е по-малкият брой ухапвания от кучета, след като в края на 2015г. бе открит приют за кучета, който заработи с пълен капацитет през настоящата 2016г. В приюта кучетата се кастрират, имунизират, обезпаразитяват. Докато през 2015г. броят на лицата ухапани от животни е бил 213 (от които 75 имунизирани), през 2016г. ухапаните са общо 112 лица (от които 66 са имунизирани). Използвани са 184 дози Верораб. Най-голям е относителният дял на имунизирани с 3 дози (82%), с 1 доза (11%), с 2 дози (4%), с 4 и 5 дози по 1,5%. На първия ден след ухапването са имунизирани 56% от ухапаните, на втория ден 12%, на третия ден 1,5%, а след 10 дни - 3%.
- На 11 лица от ДВПР с. Правда беше извършена целева **имунизации срещу коремн тиф**. Количествата ваксина са остатък от извършена профилактична имунизация през 2014 г. на домакущи и персонал от социалното заведение. През 2016 г. бяха имунизирани новопостъпили домакущи.

Препоръчителни имунизации и реимунизации:

- **Тетанус при нараняване** - приложени са общо 2548 дози ТТ във всички лечебни заведения в областта (МБАЛ, ЦСМП, ОПЛ);
- **Срещу грип** – на 528 възрастни лица от рисковите групи;
- **Срещу ротавирусни инфекции** – 17 получили 1-ви прием и 7 с 2-ри прием на ваксината;
- **Срещу човешки папиломен вирус** – от 503 момичета навършващи 12 год. възраст през 2016г., в програмата са включени 134 (27%) и 23 момичета на 13 годишна възраст. На 115 момичета на 12 г. и 14 момичета на 13 г. е извършен II-ри прием. От стартирането на програмата през 2012 г. до сега от общо 2617 момичета навършили 12 и 13-годишна възраст, 932 (36%) са се включили в програмата с извършен I-ви прием, а със завършена пълна схема на имунизация в края на III-то тримесечие на 2016г. са 641 (24%) момичета. По година на раждане броят на момичетата със завършена схема към 30.09.2016г. е както следва:
 - 1999г. – 7
 - 2000г. – 215
 - 2001г. – 169
 - 2002г. – 150
 - 2003г. – 100

Отчет за получените и изразходвани биопродукти

По Прил. № 12 (по чл. 27 т. 14) от Наредба № 15 са показани количествата ваксини в началото на 2016г. в склада на РЗИ и при ЛЗ, планираните и получени количества през периода, раздадените на ЛЗ количества, отчетените изразходвани от тях през отчетния период и остатъка в склада на РЗИ към 31.12.2016г.

През 2016г. имаше недостиг на Тетраксим и Енжерикс. Ежеседмично подавахме информация в МЗ за наличните количества ваксини в склада на РЗИ.

Разходът на биопродукти при многодозовите опаковки на БЦЖ остава голям. Например за имунизирването на 1183 новородени през годината в родилните отделения на трите МБАЛ в областта са изразходвани 307 ампули БЦЖ – средно по 3,8 дози от ампула. Подобна е използваемостта в амбулаториите на ОПЛ. За реимунизациите на 1000 деца в различните възрасти са употребени 251 ампули БЦЖ – средно по 4 дози от ампула.

Подобрена е използваемостта на ППД през периода. За 2922 обхванати деца от различни възрасти са изразходвани 520 ампули ППД – средно по 5,6 дози от ампула.

Бракувани биопродукти:

- Човешки имуноглобулин – 64 амп., парт. № 500 със срок на годност 30.04.2016 г., получен за профилактика по време на взрив от ОВХ –А през 2014г. и 2015г., но липсваха индикации за използването му в рамките на срока на годност;

В началото на 2016г. в склада на РЗИ е имало налични 11 278 спринцовки от 1сс и 17 906 бр. от 2сс. През периода са получени 12 800 броя спринцовки от 1 сс, а за нуждите на ОПЛ, МБАЛ и Имунизационен кабинет са раздадени 11 165 спринцовки от 1 сс. Получени са 6 000 броя спринцовки от 2сс и са раздадени 5 596 броя. В края на периода в склада на РЗИ са налични 12 913 бр. от 1 мл. и 18 260 от 2 мл.

Поради изтекъл срок на годност са бракувани 589 бр. спринцовки от 2сс., с годност до 30.12.2016г.

Изготвил:

Д-р Боряна Кочева

Началник на отдел „ПЕК“